

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ตัวแปรอิสระที่ศึกษาเป็นปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านพันธุกรรม โดยตัวแปรอิสระ ด้านครอบครัวมี 2 ตัว ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งแวดล้อม มี 5 ตัว ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน บทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ด้านพันธุกรรม มี 2 ตัว ได้แก่ ด้านร่างกายและด้านสติปัญญา ตัวแปรตาม คือ อัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม และอัตมโนทัศน์ด้านความสุขความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2548 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 319 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม มีทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามและแบบวัด กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและแบบวัด กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 5 ฉบับ คือ แบบสอบถามด้านครอบครัว แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อม แบบสอบถามด้านร่างกาย แบบวัดความถนัด และแบบวัดอัตมโนทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเครื่องมือดังกล่าวได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่น จำนวน 4 ฉบับ คือ แบบสอบถามด้านครอบครัว แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อม แบบวัดความถนัด และแบบวัดอัตมโนทัศน์กับนักเรียนโรงเรียนจอมแจ้งมิตรภาพที่ 198 ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .7993, .8826, .7570, และ .8287 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี (Stepwise) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ครอบครัว สิ่งแวดล้อม และพันธุกรรม กับ อัจฉริยะทั้ง 6 ด้าน

ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านพันธุกรรมทั้ง 9 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -.403 และ .662 ค่าสัมประสิทธิ์ที่สูงที่สุด คือ ครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) กับ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) ($r = .662$) โดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 28 คู่ และอีก จำนวน 8 คู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านพันธุกรรมทั้ง 9 ตัว กับ อัจฉริยะทั้ง 6 ด้าน พบว่า

1.1 อัจฉริยะด้านพฤติกรรม (Y_{PR}) กับตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ยกเว้น ตัวแปรพันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) ที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

1.2 อัจฉริยะด้านสติปัญญาและสถานภาพ (Y_{SA}) กับตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ยกเว้นตัวแปรพันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 อัจฉริยะด้านรูปร่างและคุณลักษณะ (Y_{RA}) กับตัวแปรอิสระ พบว่าตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) และพันธุกรรมด้านสติปัญญา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน (X_{SR}) สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน (X_{TR}) สิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X_{FR}) และพันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน (X_{AC}) กับสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 อัจฉริยะด้านความวิตกกังวล (Y_{VE}) กับตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) และพันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน (X_{SR}) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม (Y_{CR}) กับตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน (X_{AC}) สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน (X_{TR}) สิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X_{FR}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน (X_{SR}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) พันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) และพันธุกรรมด้านสติปัญญา (X_{IQ}) มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6 อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ (Y_{HA}) กับตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน (X_{SR}) สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน (X_{TR}) พันธุกรรมด้านร่างกาย (X_{UM}) และพันธุกรรมด้านสติปัญญา (X_{IQ}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X_{FR}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน (X_{AC}) มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ ด้านพฤติกรรม ด้านสติปัญญาและสถานภาพ ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ ด้านความวิตกกังวล ด้านความเป็นคนน่านิยม ด้านความสุขและความพอใจ พบว่า

2.1 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม ($\hat{Y}_{PR}$) มี 3 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) และพันธุกรรมด้านสติปัญญา (X_{IQ}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .440 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ ($\hat{Y}_{SA}$) มี 3 ตัว ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน (X_{TR}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) และครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{SE}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .481 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ ($\hat{Y}_{RA}$) มี 1 ตัว คือ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .283 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล ($\hat{Y}_{VE}$) มี 2 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .364 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมน ($\hat{Y}_{CR}$) มี 2 ตัว ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) และสิ่งแวดล้อมด้านการเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน (X_{AC}) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .403 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ ($\hat{Y}_{HA}$) มี 4 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู (X_{AB}) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน (X_{SR}) สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{NE}) และสิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X_{FR}) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .420 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการสร้างสมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานของอัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้าน ได้ดังนี้

3.1 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{PR} = 43.048 + 0.247 X_{SE} + 0.189 X_{NE} + 0.056 X_{IQ}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{PR} = 0.324 Z_{SE} + 0.182 Z_{NE} + 0.161 Z_{IQ}$$

3.2 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{SA} = 20.534 + 0.181 X_{TR} + 0.296 X_{NE} + 0.189 X_{SE}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{SA} = 0.223 Z_{TR} + 0.268 Z_{NE} + 0.233 Z_{SE}$$

3.3 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{RA} = 36.635 + 0.101 X_{AB}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{RA} = 0.283 Z_{AB}$$

3.4 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{VE} = 44.101 + 0.209 X_{AB} - 0.170 X_{NE}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{VE} = 0.320 Z_{AB} - 0.161 Z_{NE}$$

3.5 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมน

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{CR} = 30.434 + 0.400 X_{NE} + 0.138 X_{AC}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{CR} = 0.341 Z_{NE} + 0.118 Z_{AC}$$

3.6 สมการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{HA} = 35.423 + 0.161 X_{AB} + 0.079 X_{SR} - 0.185 X_{NE} + 0.124 X_{FR}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{HA} = 0.303 Z_{AB} + 0.100 Z_{SR} - 0.215 Z_{NE} + 0.153 Z_{FR}$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าตัวแปรครอบครัว สิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมทั้ง 9 ตัว คือ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งแวดล้อมด้านการเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมด้าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน สิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน พันธุกรรมด้านร่างกาย และพันธุกรรมด้านสติปัญญามีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้าน คือ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม และอัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ ดังนี้ คือ

1.1 ตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวด้านสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ทั้ง 5 ด้านคือ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล และอัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัยต่างๆ ดังเช่น พรณี ช. เจนจิต (2534) ที่กล่าวว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนา อัตมโนทัศน์ของเด็กมากที่สุด เพราะบ้านเป็นสังคมแรกที่เด็กเรียนรู้แบบต่างๆ เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับบ้านมากกว่าสังคมอื่นๆ เจตคติของพ่อแม่ที่มีต่อตัวเด็กเต็มไปด้วยความรักความเข้าใจ และความสนใจจะช่วย让孩子ปรับตัวได้ดี สำหรับเด็กที่ปรับตัวไม่ได้ เพราะอยู่กับพ่อแม่ที่มีอารมณ์ปฏิเสธ ขาดความรักและความอบอุ่น มีความรู้สึกที่เกลียดชัง ตลอดจนความเข้มงวดกวดขันในพฤติกรรมของเด็กสอดคล้องกับ กันยา สุวรรณแสง (2532) ที่กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของมนุษย์ คือ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิต โจนงาม (2534) ที่พบว่าสิ่งแวดล้อมที่พบภายในบ้านมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อเด็กได้รับความรักความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา และมีความสามัคคีภายในครอบครัวแล้ว ก็จะส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมให้กับเด็ก ยกเว้นความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ เฮอร์ลิค (1964 อ้างมาจาก มยุรี สิงโทธราช, 2536) ที่กล่าวว่าการยอมรับหรือการเป็นที่นิยม (Popularity) ของกลุ่มจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นการเพิ่ม

ระดับการยอมรับตนเอง อาจอธิบายได้ว่า อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมนั้นเป็นตัวแปรที่มีลักษณะของความต้องการ การยอมรับของกลุ่มหรือบุคคลอื่น ซึ่งในที่นี้อาจหมายถึงบุคคลที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว จึงทำให้ตัวแปรด้านครอบครัวกับอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

1.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 5 ตัว คือสิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียนสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน สิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1.2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมอัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ และอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริน คล้ายรามัญ (2528) ที่ทำให้การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาคุณภาพแห่งตน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทำการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 11 กิจกรรมกับกลุ่มทดลอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีมโนภาพทางบวกสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลองอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้สอดคล้องกับ ราชัน เหล่ารักผล (2540, หน้า 61) กล่าวว่า รูปแบบของกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงจะมีส่วนช่วยพัฒนาอัตมโนทัศน์ของนักเรียนได้

1.2.2 สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพึงพอใจ อย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล และอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ สุชา จันทน์เอม (2536, หน้า 82) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้เด็กจะทำให้เด็กอยู่ในสังคมที่มีทัศนคติที่ดี และสามารถทำให้เด็กสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงทัศนคติบางอย่างได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พรณี ชูทัย (2538, หน้า 261) ที่ได้กล่าวว่าการสร้างความรู้สึกรักใคร่ที่ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ทำนาย มีการยอมรับนับถือมีความสำเร็จ และมีความอบอุ่น

1.2.3 สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน มีความสัมพันธ์กับ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่าิยม และอัตรโนทัศน์ด้านความสุขความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กับอัตรโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กับอัตรโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัย Davidson and Lang และ Rosenthal (1967 อ้างมาจาก พรรรณี ช. เจนจิต 2538, หน้า 603) กล่าวว่าการรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับอารมณ์ของครู หรือความคาดหวังของครูในทางบวก จะมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนและการแสดงพฤติกรรมของเด็ก การที่ครูเชื่อว่าเด็กสามารถทำได้สำเร็จ จะมีผลทำให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นในทางตรงข้ามถ้าครูคิดว่าเด็กทำไม่ได้ ก็จะมีผลต่อการกระทำของเด็กในทางลบ ดังนั้นการที่ครูมีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างไร จะมีผลต่อการกระทำของเด็ก เด็กจะตอบสนองความคาดหวังนั้นๆ สอดคล้องกับ Coopersmith (1976 อ้างมาจาก สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541) ได้สรุปว่าตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการของความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง คือ การยอมรับด้วยความจริงใจ จากบุคคลที่มีความสำคัญ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์และเพื่อนๆ การมีโอกาสได้ทำงานที่สำคัญและมีความสำเร็จ แสดงว่าตนมีความสามารถ การมีมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งไม่ให้ประพฤติดิ มีโอกาสได้ทำความดีและสิ่งที่ถูกต้อง การมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนอื่น เช่น มีโอกาสได้ช่วยเหลือคนอื่นให้พ้นจากความลำบาก

1.2.4 สิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับอัตรโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตรโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตรโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กับอัตรโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตรโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กับอัตรโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัยต่างๆ เช่น พรรรณี ช. เจนจิต (2538, หน้า 599) กล่าวว่าเมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียน กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญกับเด็กพอๆกับที่ครูมีความสำคัญในวัยนี้เด็กได้มีโอกาสสร้าง สัมพันธภาพกับเพื่อนสอดคล้องกับ Sullivam, Rogers & Mead (1989; 1974 อ้างมาจาก พรรรณี ช. เจนจิต, 2534, หน้า 198) ต่างมีความเห็นสอดคล้องว่า อัตรโนทัศน์เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม แล้วเกิดการรับรู้ว่าคุณค่าคนอื่นในสังคมมีความรู้สึกรู้สึกต่อเขา เช่นไร ได้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็กว่า มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัตรโนทัศน์ของเด็กมาก สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยเฉพาะท่าทีของเพื่อนที่มีต่อเขามีผลต่อพัฒนาการอัตรโนทัศน์ทางบวกหรือทางลบ

1.2.5 สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล และ อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กับ อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กับ อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัย ดังเช่น จิววรรณ กินวงศ์ (2526, หน้า 122) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนต่อพฤติกรรมของเด็กในสังคมไทยปัจจุบันเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง จะเห็นได้ว่าจากอิทธิพลของโทรทัศน์ ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กชอบเลียนพฤติกรรมที่ได้ชมจากโทรทัศน์ เช่น ภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์ประเภทอกินินหาร บางครั้งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของไทยหรือเป็นอันตรายแก่เด็ก

1.3 พันธกรรมด้านร่างกาย และพันธกรรมด้านสติปัญญา มีความสัมพันธ์กับ อัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1.3.1 พันธกรรมด้านร่างกายมีความสัมพันธ์กับอัติมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล อัติมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กับ อัติมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมและอัติมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กับอัติมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ และอัติมโนทัศน์ด้านความเป็นคน น่านิยมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1964 อ้างมาจาก มยุรี สิงโทธา, 2536, หน้า 13) ได้กล่าวว่า อิทธิพลทางด้านลักษณะทางร่างกาย ความเหมาะสมของรูปร่างลักษณะของร่างกาย มีอิทธิพลต่อบุคลิกทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ เป็นตัวกำหนดความสามารถที่จะทำอะไรนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการยอมรับของบุคคลรอบข้าง สอดคล้องกับ พรณี ช. เจนจิต (2534, หน้า 203) กล่าวว่า ร่างกายมีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัติมโนทัศน์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ทางตรง คือ เป็นตัวกำหนดความสามารถที่เด็กจะทำได้หรือไม่ได้ ทางอ้อม คือ เด็กคิดอย่างไรเกี่ยวกับร่างกายของตนซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการที่เด็กคิดว่าคนรอบๆ ข้างคิดอย่างไรกับตน

1.3.2 พันธกรรมด้านสติปัญญามีความสัมพันธ์กับอัติมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัติมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัติมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ และ อัติมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กับอัติมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล และอัติมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พรณี ช. เจนจิต (2541, หน้า 203) ที่กล่าวว่า สติปัญญาเด็กที่ฉลาดมากๆ

มักชอบทำอะไรแปลกๆ การที่เด็กมีอัตมโนทัศน์ว่าตนเองต่างจากผู้อื่น ทำให้เด็กที่ฉลาดทำตัวไม่ใคร่ถูกในเวลาเข้ากลุ่มซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบายใจไม่มั่นใจในตนเองในการคบเพื่อนๆ ส่วนเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ว่าตนเองไม่ฉลาดเท่าเพื่อน เด็กพวกนี้จะมีประสบการณ์แคบ ซึ่งเป็นผลทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเท่าที่ควร อีกทั้งยังได้กล่าวถึงการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่า มีสาเหตุมาจากการติดต่อกับบุคคล บุคคลแรกที่สำคัญในชีวิต คือ สมาชิกในครอบครัว และผลที่ตามมา คือ อิทธิพลคนเหล่านั้นต่อการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง บุคคลต่อมา คือ กลุ่มเพื่อน ครู ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กมากขึ้น พันธุกรรมจะเข้ามามีบทบาท การตีความนี้ ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสติปัญญาของเด็ก ถ้าเด็กยิ่งฉลาดมากจะยังสามารถตีความว่าคนอื่น ๆ รู้สึกอย่างไรต่อบุคคล การตีความเกี่ยวกับความรู้สึกต่างๆ จะมีผลต่อการเป็นตัวกำหนดพัฒนาการความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และการปรับตัวของเด็กให้เห็นไปในทางที่พึงประสงค์

2. จากการศึกษาถึงตัวแปรด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านพันธุกรรมที่นำมาเป็นตัวพยากรณ์อัตมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้านได้ดังนี้

2.1 อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม พบว่า มีตัวแปรที่ส่งผลและสามารถใช้ในการ

พยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมได้มี 3 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งแวดล้อมด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และพันธุกรรมด้านสติปัญญา กล่าวคือ การที่เด็กจะมีอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมได้ดีต้องมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม ทั้งในด้านการให้ความรักและความอบอุ่น ให้การดูแลเอาใจใส่อบรมการสั่งสอนบุตรอย่างมีเหตุผล ตลอดจนการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัยต่างๆ ดังเช่น สุพล บุญทรง (2523) กล่าวว่า การเลี้ยงดูของบิดามารดา การอบรมสั่งสอนของครู และการเข้าสังคมของเด็ก จะสามารถทำให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี และสอดคล้องกับงานของ สติธ วงศ์สวรรค์ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะและสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่จะปลูกฝังวินัยให้แก่เด็กได้คือ ครอบครัวที่ฝึกฝนอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้รู้จักกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ไม่เข้มงวดหรือควบคุมเด็กเกินไปนักจนเป็นเหตุให้เด็กไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนความมีวินัย จึงจะส่งผลให้เด็กยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และถ้าเด็กรู้สึกว่าตนได้รับความรักความอบอุ่นจากบิดา มารดา คำอบรมสั่งสอนของบิดามารดาที่ย่อมมีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตนของเด็ก และยังสอดคล้องกับ จิววรรณ กีนาวงศ์ (2526) กล่าวว่า ความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีและความรวดเร็วด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคน เนื่องด้วยความแพร่หลายของสื่อมวลชนในสังคม เด็กจะให้ความ

สนใจต่อสื่อมวลชนประเภทต่างๆเป็นอันมาก สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก และยังสามารถคล้องกับ พรณี ช. เจนจิต (2538) ที่กล่าวว่า เด็กที่อึดมีทัศนคติทางบวกรู้ตัวตนเองเป็นผู้ที่มีความสามารถ มักจะเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ อึดมีทัศนคติทางลบมักจะเป็นผู้ที่ประสบความล้มเหลวทางการเรียน ดังนั้นอึดมีทัศนคติจึงเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนซึ่งเด็กพวกนี้จะมีอึดมีทัศนคติทางบวกมีลักษณะมั่นใจในตนเองยอมรับตนเอง เข้าใจในความสามารถของตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระดับผลการเรียน เป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลต่ออึดมีทัศนคติของนักเรียน ครูมีส่วนที่จะช่วยพัฒนาอึดมีทัศนคติของนักเรียนให้ดีขึ้น คือ การป้องกันมิให้เด็กมีอึดมีทัศนคติในทางลบ และพัฒนาอึดมีทัศนคติตรงตามสภาพที่เป็นจริง หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง ยอมรับนับถือความสามารถของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาอึดมีทัศนคติ และการมองเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น อันจะนำไปสู่ ความสำเร็จในการเรียนต่อไป เมื่อเอาตัวแปรครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งแวดล้อมด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และพันธุกรรมด้านสติปัญญา มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์สามารถใช้ในการพยากรณ์อึดมีทัศนคติด้านพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นแสดงว่าสมการที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรทั้ง 3 ตัวนั้น สามารถอธิบายอึดมีทัศนคติด้านพฤติกรรมได้ร้อยละ 19.3

2.2 อึดมีทัศนคติด้านสติปัญญาและสถานภาพ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลและสามารถ

พยากรณ์อึดมีทัศนคติด้านสติปัญญาและสถานภาพได้มี 3 ตัว ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว อธิบายได้ว่า การที่เด็กจะมีอึดมีทัศนคติด้านสติปัญญาและสถานภาพได้ดีนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้ความรักความอบอุ่น เป็นที่ปรึกษาแก่เด็กเมื่อเด็กเกิดปัญหา เป็นเพื่อนที่ดีต่อเด็ก ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ใช้เหตุผลกับเด็กมากกว่าใช้อารมณ์ ทั้งยังต้องร่วมมือกับครู อาจารย์หรือกับทางโรงเรียนโดยให้ความสนใจในการคบเพื่อนของนักเรียน เพราะว่า เมื่อนักเรียนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ดี นักเรียนก็จะมีแนวโน้มที่จะดีตามกลุ่มเพื่อน แต่ถ้านักเรียนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี นักเรียนก็จะมีแนวโน้มที่ไม่ดีตามกลุ่มเพื่อน ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง รวมทั้งครูอาจารย์ ต้องให้ความสนใจในการคบเพื่อนของนักเรียน ควรให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการคบเพื่อนของนักเรียน รวมทั้งควรให้ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในการรับสื่อต่างๆ ของเด็ก จากที่กล่าวมาทั้งหมดเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไข อึดมีทัศนคติในทางลบ รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ Rosenthal (1968 อ้างมาจาก พรณี ช. เจนจิต, 2538) กล่าวว่าครูควรเป็นผู้ที่มองเห็นคุณค่าในตัวเด็ก

ยอมรับนับถือความสามารถของเขา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาอัตมโนทัศน์ของเด็ก ช่วยให้เขามองเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น และสอดคล้องกับ อุดม กันธะรส (2542) ที่พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่นและแบบการใช้เหตุผล ในระดับสูงมีผลทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับ ดวงกมล คงเมือง (2535) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยปัจจัยที่ศึกษามาจาก ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน พบว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเอาตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และครอบครัวด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ สามารถใช้ในการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นแสดงว่าสมการที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรทั้ง 3 ตัวนั้น สามารถอธิบายอัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพได้ร้อยละ 23.1

2.3 อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ พบว่าตัวแปรที่ส่งผลและสามารถใช้ในการ

การพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะมี 1 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านครอบครัวการเลี้ยงดู กล่าวคือสิ่งที่เด็กจะมีอัตมโนทัศน์รูปร่างและคุณลักษณะที่เหมาะสม ต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การให้ความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนบุคคลอย่างมีเหตุผลซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัยต่าง ๆ เช่น จตุพร ศิลาเดช (2543) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือบุตรเท่าที่ควรปล่อยให้เด็กทำอะไรตามใจชอบ ทำให้เด็กมีความรู้สึกเหมือนขาดความรักถูกทอดทิ้งขาดความอบอุ่นใจ กลายเป็นเด็กก้าวร้าว ไม่สนใจใครต่อต้านผู้อื่นไม่ต้องการทำอะไรตามกฎหมาย แต่เมื่อนำการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมาใช้ร่วมกับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการเลี้ยงดูที่ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กอย่างเพียงพอ อบรมสั่งสอนอย่างมีเหตุผลก็อาจส่งผลให้เด็กยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับสังคมและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม เมื่อเอาตัวแปรครอบครัวด้านครอบครัวการเลี้ยงดูมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ สามารถใช้ในการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นแสดงว่า สมการที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู สามารถอธิบายอัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะได้ร้อยละ 8.00

2.4 อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล พบว่าตัวแปรที่ส่งผลและสามารถใช้พยากรณ์

อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลได้ มี 2 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ในที่นี้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีค่าลบ แสดงว่า มีค่าแปรผกผันกับ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล นั่นคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมาก ทำให้มีความวิตกกังวลน้อยลง แต่ถ้ามารับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อย จะทำให้มีความวิตกกังวลมากขึ้น ทั้งนี้ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ความวิตกกังวลในที่นี้เป็นลักษณะของความวิตกกังวลในด้านของการเรียนจึงมีผลทำให้ค่าที่ออกมามีลักษณะติดลบ อธิบายได้ว่า การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่อบอุ่นได้รับความรักความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง การได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการรับสิ่งต่างๆ จะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเป็นอิสระมีความภาคภูมิใจ จะส่งผลให้เด็กได้มี อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลในทางที่ดีได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนและงานวิจัยต่างๆ ดังเช่น กุลกนก นิมหนู (2537) กล่าวว่า เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้เด็กเหล่านั้นได้เติบโตและสามารถต่อสู้จากสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ เด็กจะมีความร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน สังคม และชุมชนที่อยู่รอบๆ ตัวเด็ก โดยทุกฝ่ายจะต้องมีบทบาท และจะต้องมีการแสดงออกที่สอดคล้องกันในหลายลักษณะ คือ ต้องช่วยกันสร้างแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก รวมถึงการแสดงถึงความรัก ความห่วงใย ให้เด็กเห็นว่าเรา มีปรารถนาที่ดีต่อเขาอย่างจริงใจ และควรยกย่องเมื่อเด็กทำความดีให้แก่สังคมแสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่ผู้ใหญ่นับสนุนการทำความดีนั้นอีกทั้งยอมรับความคิดเห็นของเขา มิใช่บังคับให้เขาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล หรือรับฟังคำสั่งแต่ของผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าเด็กทำอะไรไม่ถูกต้องและเหมาะสม ผู้ใหญ่ควรว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษบ้าง และสิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ใหญ่จะต้องรู้จักแบ่งเวลาให้เด็กตามสมควร พ่อแม่ต้องมีเวลาที่จะอยู่กับลูกอย่างเพียงพอ มิใช่ถือว่าเป็นหน้าที่ของครู ของโรงเรียน หรือของรัฐบาลเท่านั้น เพราะพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง ต่อการเจริญเติบโต ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ของบุตรหลานของตน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1943 อ้างในสุรางค์ โก้วตระกูล, 2541, หน้า 161-162) กล่าวว่า ความต้องการที่เรียกว่า (Self Actualization) ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตนเอง จะกล้าตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึก ยอมรับตนเองทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตน มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน อีกทั้งอาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ความเอาใจใส่ใกล้ชิดของบิดามารดา และการเลี้ยงดูแบบเป็นอิสระในด้านความคิด การที่เราเรียนรู้

สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา ยอมรับในสิ่งที่เราเป็นอยู่ รู้จักที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและมองโลกในแง่ดี หรือ รู้จักนำสิ่งที่ผิดพลาดหรือเรียนรู้มาแล้ว นำมาเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Erikson (1963 อ้างมาจาก งามพิศ สัตย์สงวน, 2540, หน้า 54) กล่าวว่า บุคคลนั้นจะ ปลุกฝังโดยการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งผู้ขัดเกลาหรืออบรม (Socializing Agent) คือ บิดามารดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนที่บุคคลยังวัยเยาว์ การอบรมขัดเกลาของบิดามารดานั้น จะช่วยในการ พัฒนาจิตควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพฤติกรรมทางสังคม ถ้าบิดามารดาให้การเลี้ยงดูอบรมบุตร ด้วยความรักเอาใจใส่ ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสมจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นด้วยความเชื่อมั่น มีความคิดริเริ่ม มีความอดสาหะรู้จักและเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตน เมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่มีหน้าที่การงานเขาจะเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อร่วมงานกับผู้อื่นได้ดี สามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและส่วนรวม สอดคล้องกับ ศิริเพ็ญ เชาวศิริ (2543) ที่กล่าวว่า สาเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลได้แก่การถ่ายทอดจากมารดาในขณะเลี้ยงดูทารก ลักษณะแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ กันและการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่บุคคลนั้นประสบ อาจเป็นผลให้บุคคลนั้นมีความวิตกกังวลได้ นอกจากนี้ ความขาดทักษะในการเข้าสังคมของบุคคล อาจเป็นผลให้บุคคลนั้นเกิดความวิตกกังวลทางสังคมได้เช่นกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ นวิวรรณ กิณาวาส (2526, หน้า 131) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนต่อพฤติกรรมของเด็กในสังคมไทย ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในปัจจุบัน จะเห็นได้จากอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กชอบเลียนแบบพฤติกรรมที่ได้ชมจากโทรทัศน์ บางครั้งพฤติกรรมการเลียนแบบเหล่านั้น ทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือเป็นอันตรายต่อเด็ก เมื่อเอาตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ สามารถใช้ในการพยากรณ์อัตราโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้น แสดงว่า สมการที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรทั้ง 2 ตัว นั้น สามารถอธิบายอัตราโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลได้ร้อยละ 13.3

2.5 อัตราโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมน พบว่า ตัวแปรสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลและ

สามารถใช้ในพยากรณ์อัตราโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมนได้มี 2 ตัว ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน ทั้งนี้ อาจอธิบายเหตุผลได้ว่า การที่บุคคลได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ทำให้รอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ จึงทำให้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้ ส่งผลให้เป็นที่นิยมของเพื่อนฝูงหรือเป็นที่ชื่นชมของบุคคลทั่วไป อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักการแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน มีความสนใจสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่น ทำให้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1943 อ้างมา

จาก สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2541) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ทรบว่าทุกคนยอมรับคนเป็นสมาชิก คนที่รู้จักว่าตนเป็นที่ยอมรับของหมู่ จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการความรัก และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ เมื่อเอาตัวแปรสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมด้านการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ สามารถใช้ในการพยากรณ์ อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นแสดงว่า สมการ ที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรทั้ง 2 ตัวนั้น สามารถ อธิบายอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมได้ร้อยละ 16.2

2.6 อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลและสามารถใช้ ในการพยากรณ์อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจได้ มี 4 ตัว ได้แก่ ครอบครัวด้านการ อบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ในที่นี้การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อมวลชนมีค่าลบแสดงว่ามีค่าแปรผกผันกับอัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ นั่นคือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมากทำให้มีความสุขและความพอใจน้อยลง แต่ในทาง กลับกันการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อยกลับทำให้มีความสุขและความพอใจมาก อธิบาย ได้ว่า การนำเสนอข่าวสารจากสื่อมวลชนมีลักษณะของการนำเสนอเนื้อหา สารของข่าว หรือ ความรู้ที่ไม่น่าสนใจ เช่น ข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ ตลอดจนข่าวปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งมีผลทำให้เมื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้ว ทำให้ความสุขและความพอใจลดลง หรือทำให้ไม่อยาก รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งนี้ อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต้องอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความรัก ความยุติธรรม มีเหตุผลยอมรับนับถือความสามารถและความ คิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น มีอิสระในการตัดสินใจให้ความ เสมอภาคซึ่ง กันและกันในครอบครัว ให้การยอมรับในตัวบุตร ก็จะทำให้บุตรมีอัตมโนทัศน์ด้านความสุขและ ความพอใจ อีกทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียนให้ดี ย่อมมีส่วนช่วยสร้าง อัตมโนทัศน์ในทางบวกได้ดี อีกทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนซึ่งจะทำให้เกิดความรอบ รู้ทันเหตุการณ์ ก็จะส่งผลให้เป็นที่ยอมรับชื่นชอบของเพื่อนฝูงและบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงาน เขียนกับงานวิจัยต่าง ๆ ดังเช่น อารุณ มังบุญแ้วน (2540) กล่าวว่า ความสุขและความพอใจของ นักเรียนเกิดจากการประสบผลสำเร็จในการเรียนการทำงาน การแสดงความสามารถ ได้รับการยอมรับจากสังคมและเพื่อน สอดคล้องกับ พรณี ช. เจนจิต (2538, หน้า 261) กล่าวว่า การสร้างความรู้สึกรักที่คิดที่ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ท้าทาย มีการยอมรับนับถือ มีความสำเร็จ และมีความอบอุ่นนอกจากนี้ สุชา จันทน์เอน (2540, หน้า 82) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมที่

เหมาะสมให้เด็ก จะทำให้เด็กอยู่ในสังคมที่มีทัศนคติที่ดี และสามารถทำให้เด็กสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงทัศนคติบางอย่างได้ เมื่อเอาตัวแปรครอบครัวด้านการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียน สิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ สามารถใช้ในการพยากรณ์ อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นแสดงว่า สมการที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้จริง โดยคะแนนจากตัวแปรทั้ง 4 ตัวนั้น สามารถอธิบาย อัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจได้ร้อยละ 17.6

นอกจากนี้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจัดว่าอยู่ในช่วงของวัยเด็กตอนปลายซึ่งเป็นวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่น เด็กวัยนี้จะรู้จักการใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่างๆ จะหันมาให้ความสนใจกับตนเองมากขึ้นทำให้รู้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของตนเองมีความพยายามที่จะแสดงความมั่นใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่เพื่อให้เป็นที่สนใจ และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เพราะเด็กในวัยนี้จะเริ่มเข้ากลุ่มเพื่อนและให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมาก ดังเช่นที่ สุชา จันทน์เอม (2536, หน้า131) ได้กล่าวถึงเด็กในวัยนี้ว่า เด็กในวัยเด็กตอนปลายจะเป็นวัยที่ต้องการเพื่อนมาก และต้องการเพื่อนที่ไว้วางใจได้มีอารมณ์คล้ายคลึงกัน ดังนั้น เด็กวัยนี้จึงพยายามทำตัวให้เป็นที่ไว้วางใจของเพื่อนๆ โดยการควบคุมตนเอง เพื่อให้ตนได้รับการยอมรับจากกลุ่ม รวมไปถึงการยอมรับและปรับตัวในสิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะสิ่งต่างๆที่กำลังเป็นที่สนใจในกลุ่มเพื่อน

จากผลการวิจัยทั้งหมดจะเห็นได้ว่าอัตรานอกทัศน สามารถเสริมสร้างและพัฒนาได้ โดยขึ้นอยู่กับครอบครัว สิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมที่ดีที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างอัตรานอกทัศน โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองและครู ต้องให้ความสำคัญและเสริมสร้างอัตรานอกทัศนในทางบวก โดยพยายามให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ยอมรับความคิดและความสามารถของเด็ก ให้ความสำคัญกับเรื่องของสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกภายในครอบครัว ดูแลเอาใจใส่เคารพซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้เด็กใช้เหตุผลและความสามารถมากที่สุด คอยดูแลชี้แนะในเรื่องที่ถูกต้องดีงามและควบคุมอย่างใกล้ชิด ในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ความบันเทิงจากสื่อมวลชนต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์กับเพื่อน ทางด้านโรงเรียน ควรจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็กให้เด็กเกิดความรู้สึกสบายอบอุ่นปลอดภัยและจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เอื้อต่อการพัฒนาอัตรานอกทัศน แม้ว่าในด้านของพันธุกรรมนั้น เราไม่มีทางที่จะเปลี่ยนแปลงหรือสามารถบังคับได้ เพราะเป็นสิ่งที่เด็กได้รับมาจากบรรพบุรุษ แต่เราก็อาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอัตรานอกทัศนของเด็กได้ โดยการให้การศึกษที่ดีแก่เด็ก โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่จะช่วยเหลือให้เด็กได้มีพัฒนาการด้านอัตรานอกทัศนไปในทางที่พึงประสงค์ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญใน

การที่จะช่วยส่งเสริม ให้เด็กได้มีความรู้สึกรักเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี มีการยอมรับนับถือตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่นโดยเฉพาะในช่วงวัยประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงที่จะสามารถปลูกฝังความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ดีที่สุด ควรจะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานโดยทั่วไปของเด็กเสียก่อน เพื่อจะสามารถพัฒนาในด้านที่ยังเป็นปัญหาได้ตรงกับความต้องการ ซึ่งจะมีผลทำให้การสร้างอัตมโนทัศน์ที่ดีเหล่านั้นเกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญา สถานภาพอัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ อัตมโนทัศน์ ด้านความวิตกกังวล และอัตมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ ดังนั้นจึงถือว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความสำคัญที่จะพัฒนาอัตมโนทัศน์ของเด็ก ด้วยการให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม ดูแลเอาใจใส่ด้วยความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ให้คำแนะนำปรึกษา ยอมรับความสามารถของเด็ก และเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า สิ่งแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพล และส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล อัตมโนทัศน์ ด้านเป็นคนน่านิยม อัตมโนทัศน์ ด้านความสุขและความพอใจ ดังนั้น สิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของเด็ก จึงควรได้มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน ทางโรงเรียนและ ครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เข้าร่วมตามความสนใจและความถนัดของเด็กให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกและฝึกจากประสบการณ์จริงเพื่อให้เด็กเกิดเรียนรู้และพัฒนาอัตมโนทัศน์ไปในทางที่เหมาะสม

1.2.2 ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียนโรงเรียนควรมีบริเวณกว้างขวางเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสถานที่สำหรับออกกำลังกาย บริเวณโรงเรียนสะอาด อาคารสถานที่มั่นคงแข็งแรงสวยงามและปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทสะดวก และมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.3 ด้านบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียน ครูควรมีการเตรียมการสอนที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองโอบอ้อมอารีรัก และเมตตาครูณาต่อเด็ก ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษาจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ต้องสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้น่าเรียนรู้ใช้แรงจูงใจและการเสริมแรงที่เหมาะสม

1.2.4 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก และเด็กจะให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้เพื่อนชื่นชมและยอมรับเขา ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองและครูต้องคอยแนะนำ และดูแลอย่างใกล้ชิดในเรื่องของการคบเพื่อน การปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างเหมาะสม และให้รู้จักคบเพื่อนที่ดี

1.2.5 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และอินเทอร์เน็ต สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเด็กโดยเฉพาะวัยรุ่น เพราะเด็กเหล่านี้ชอบการเรียนรู้แบบและแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ ดังนั้นสื่อมวลชนควรมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพด้วยการเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา เสนอสิ่งที่ดี ที่เป็นตัวอย่างควรแก่การยกย่องสรรเสริญ ไม่ควรเสนอพฤติกรรมหรือตัวอย่างที่ไม่ดี ที่เด็กจะนำไปเลียนแบบ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ จะต้องควบคุมดูแลเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด โดยแนะนำรายการที่มีสาระมีความรู้ มีประโยชน์ที่จะช่วยให้เด็กได้จดจำในสิ่งที่ดี

1.3 จากการผลวิจัย พบว่า ตัวแปรพันธุกรรมด้านสติปัญญา มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่ออัตรโนทัศน์ด้านพฤติกรรม และอัตรโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างหรือพัฒนาสติปัญญาของเด็กให้ดีขึ้น ก็คือการให้การศึกษาที่ดีแก่เด็ก และบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการศึกษาที่ดีนั้นก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้บุตร ได้รับการศึกษาที่ดีและในระดับที่สูง ครูอาจารย์ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับความแตกต่างของบุคคล เพื่อจะได้พัฒนาสติปัญญาของเด็กแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ทั้งนั้นพ่อแม่ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ควรร่วมมือกันในการที่จะพัฒนาสติปัญญาของเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรได้มีการศึกษาอัตมโนทัศน์ในระดับอื่นๆ เช่นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เพื่อดูว่านักเรียนในระดับต่างๆ มีอัตมโนทัศน์แตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรใช้วิธีการอื่นเพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การชักถามเป็นรายบุคคล

2.3 ควรใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ทางอ้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดบางที่มีความสัมพันธ์และส่งผลตรงและทางอ้อมกับอัตมโนทัศน์

2.4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาวิจัยในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกยิ่งขึ้น